

התמודדות עם דילמות בהוראה - מתיאוריה לפרקטיקה
באמצעות למידה מבוססת סימולציה
מרכז הסימולציה מכללת אלקאסמי
מרצה: יסמין מוחארב בנא

רקע

אקלים בית הספר הוא גורם בעל חשיבות מרכזית, המשפיע על אופי היחסים השוררים בין כל באי בית הספר. התקשורת המתקיימת בין ההנהלה למורים ואיכות היחסים המתקיימים בין המורים לבין עצמם, בין המורים להנהלה ובין המורים להורים - מחלחות ומשפיעות על התנהגותם של התלמידים בינם לבין עצמם וכלפי הגורמים השונים בבית הספר. השתלמות זו תעסוק באקלים בית הספר במעגלי היחסים המגוונים הקיימים בבית הספר, וכיצד ניתן לשפר את התקשורת והשיח ביחסי המורים והתלמידים, ובמקביל גם במעגלים האחרים.

סדנת הסימולציה כוללת הדמיה של תרחיש, המתאר מצב קונפליקטואלי שבו נדרשת תגובה בזמן אמת. הסימולציה תאפשר למתנסים לחשוף את דפוסי הפעולה האוטומטיים שלהם במסגרת מוגנת ומוחזקת, לתרגל אינטראקציות שונות ועל ידי כך לסגל לעצמם מיומנויות תקשורת מיטיבות שעשויות להפחית עוינות ולהיטיב את אקלים בית הספר.

מטרות השתלמות	
1	העשרת ארגו הכלים הפדגוגי של המורים והקניית כלים יישומיים לעשייה חינוכית מוצלחת
2	יצירת שותפות בבית הספר בין רכזים למורים
3	שיפור התקשורת והשיח בבית הספר בכל מעגלי היחסים: בין מורים לתלמידים, בין המנהל לתלמידים ובקרב חברת התלמידים
4	היכרות עם הסימולציה ככלי חינוכי וכשיטת הוראה המאפשרת התנסות אותנטית במצבים חברתיים קונפליקטואליים

נושאי המפגשים:

מס' מפגש	תאריך	יום	נושאי הלימוד	שעת התחלה	שעת סיום	מס' שעות	סימולציה בזום
1	17.11.2021	ד	היכרות, והכרת המתודה מפגש פתיחה לחשב מסלול מחדש: פוסט-קורונה ודמות המורה בעידן הנוכחי תרחיש העוסק בפוסט-קורונה שיחה	15:00	18:00	3	סימולציה בזום
2	15.12.2021	ד	יחסים מול סמכות (תרחיש העוסק בנושא התמודדות מול סמכות ויצירת גבולות)	15:00	18:00	3	סימולציה בזום

סימולציה בזום	3	18:00	15:00	התמודדות עם משברים וקבלת החלטות דרך למידה רגשית חברתית social emotional learning העצמת כישורים חברתיים ומיומנויות למורים (תרחיש העוסק התמודדות עם קונפליקטים וקבלת החלטות)	ד	12.1.2021	3
מטלה מרחוק	3	15:00	15:00	מפגש אי סינכרוני סיטואציות חינוכיות מטלה מרחוק	ד	19.1.2021	4
סימולציה מפגש פיזי	3	18:00	15:00	כיצד בונים קבוצה המאפשרת עשייה חינוכית אפקטיבית בקרב המורים? כיצד מניעים ליזמות? (תרחיש העוסק בפיתוח יוזמות חינוכיות)	ד	16.2.2022	5
סימולציה מפגש פיזי	3	18:00	15:00	בריונות ברשת שיחה בין רכז ומורה (תרחיש העוסק בבריונות ברשת)	ד	23.3.2022	6
סימולציה בזום	3	18:00	15:00	אלימות קבוצתית שיחה בין רכז לתלמידים בעקבת חרם קבוצתי לאחר פעילות בלתי פורמלית (תרחיש העוסק בחרם חברתי)	ד	20.4.2022	7
סימולציה מפגש פיזי	3	18:00	15:00	מהי מוטת עתיד? (תרחיש שעוסקת בנושא זה) שחקן/שחקנית	ד	11.5.2022	8
סימולציה מפגש פיזי	3	18:00	15:00	שיעורי חינוך כמעצבי זהות (תרחיש על שיעורי חינוך)	ד	25.5.2022	9
סיכום מפגש פיזי	3	18:00	15:00	סיכום ההשתלמות משוב	ד	15.6.2022	10

מטלות במהלך ההשתלמות:

1. השתתפות בדיונים
2. השתתפות פעילה ובסימולציות. במפגשים המקוונים – נוכחות במצלמה פתוחה
3. יישום כלי אחד לפחות בעבודה עם תלמידים בבית הספר

עבודה מסכמת:

העבודה המסכמת היא אישית. תינתן אפשרות להגשה בזוגות באישור מנהל הפסג'יה בלבד.

העבודה תוגש עד עשרה ימים מסיום ההשתלמות.

היקף העבודה עד 12 עמודים

נושאים לדוגמה:

- בניית תוכנית עבודה
- בחירת נושא שעלה בהשתלמות ובניית תוכנית ליישומו בבית הספר)

מקורות:

אבירם, ר. (1999). לנווט בסערה: חינוך בדמוקרטיה פוסט מודרנית. מסדה.
גולמן, ד. (2004). אינטליגנציה רגשית להצלחה בקריירה. מטר.

גרופר, ע., סלקובסקי, מ. ורומי, ש. (2015). ילדים ומתבגרים במצבי סיכון: הגדרות, התפתחויות ודרכי התערבות. בתוך: גרופר, ע. ורומי, ש. (עורכים). *ילדים ומתבגרים במצבי סיכון בישראל* (19-52). מכון מופ"ת.

היימן, ט. ואולניק-שמש, ד. (2015). אלימות ובריונות באינטרנט בקרב בני נוער: גורמי סיכון וגורמי הגנה. בתוך: ע. גרופר, וש. רומי, (עורכים). *ילדים ומתבגרים במצבי סיכון בישראל* (413-446). מכון מופ"ת.

מור, פ. (2010). מבוא. בתוך: *לראות את הילדים: מדריך ליצירת סביבה חינוכית מגדלת לתלמידים בסיכון*. מאור ולך.

מור, פ. ומנדלסון, י. (2006). *הדיאלוג החינוכי. בתוך: לדבר עם מתבגרים בסיכון: התפיסה החינוכית הפסיכו-חברתית*. מאור ולך.

פישר, י. (2010). *אפשר גם אחרת - סיפורי הצלחה של שותפויות הורים בבית הספר*. מכון מופ"ת. קניאל, ש. (2013). *אמפתיה בחינוך*. מכון מופ"ת.

שחר, ח. (2019). *חינוך לחיים ערכיים בתרבות טכנולוגית*. פרדס.

McLaughlin, C. (2020). Re-learning the value of direct experience - Schools as ethical communities. In G. Thomson, & S. Gill. (Eds.) *Ethical Education. Towards an ecology of human development* (pp. 113-126). Cambridge University Press.